

Důvodová zpráva

Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 358/2016 Sb., o požadavcích na zajišťování kvality a technické bezpečnosti a posouzení a prověřování shody vybraných zařízení

I. Obecná část

1. Popis obsahu návrhu právního předpisu s uvedením důvodů, které k jeho předložení vedou, a shrnutí základních zásad a nejdůležitějších změn, které oproti stávající právní úpravě zavádí.

Potřeba přizpůsobit vyhlášku č. 358/2016 Sb., o požadavcích na zajišťování kvality a technické bezpečnosti a posouzení a prověřování shody vybraných zařízení, stávající praxi, ale zejména novinkám, které bude přinášet nasazení nových jaderných zdrojů, vede k tomu, že novela se zaměřuje na následující oblasti:

1. Formálně i materiálně dochází k odlišení procesů „opravy“ a „údržby“, mezi nimiž, zejména při provozu vybraného zařízení, nebyla v praxi vždy ostrá a jednoznačně odlišitelná hranice. Proto vyhláška zavádí nové definice v tomto směru.
2. V návaznosti na novelu zákona č. 263/2016 Sb., atomový zákon, zákonem č. 83/2025 Sb. dochází k plné implementaci institutu „část vybraného zařízení“ do prováděcí právního předpisu. Novela atomového zákona rovněž doplnila institut částí do řady povinností, v níž se dříve výslovně nevyskytoval. Vyhláška v návaznosti na novelu činí v celém rozsahu totéž a tento postup přináší největší množství úprav samotného textu vyhlášky.
3. Dalším krokem je doplnění opatření pro předcházení takzvaným podvrženým či podvodným položkám. Jedná se o zařízení, u kterých nebyla adekvátně posouzena shoda s technickými požadavky, byly s různou mírou záměru či úmyslu provedeny neodpovídající zkoušky, vyhotoveny neodpovídající dokumenty a tato zařízení byla následně dodána a nasazena v provozu jaderného zařízení jako plnohodnotná a zcela právně konformní vybraná zařízení. Těmto tzv. podvodným položkám je nutno se v praxi bránit, neboť jejich nasazováním dochází nejen k podvodnému jednání, které má znaky trestných činů, ale zejména může dojít k ohrožení jaderné bezpečnosti, protože zařízení tohoto druhu nemají požadované vlastnosti a mohou selhávat a ohrožovat provoz jaderného zařízení. Za tímto účelem je do vyhlášky doplňováno několik nových ustanovení, které zohledňují nový mezinárodní trend předcházení podvodným či podvrženým položkám.
4. K určitým změnám dochází rovněž v oblasti postupů posuzování shody, kdy a. některé postupy jsou nově aplikovány na méně závažné bezpečnostní třídy vybraných zařízení,

respektive jejich částí, neboť původní postupy pro tato vybraná zařízení byly příliš náročné a zatěžující, čímž dochází ke snížení zátěže, včetně administrativní, b. je připuštěn provozovatel jaderného zařízení, a tedy vybraných zařízení, coby subjekt provádějící posouzení shody pro své vlastní potřeby. Tento institut byl zaveden již zmiňovanou novelou atomového zákona a ve vyhlášce je dále rozpracováno a určeno, které konkrétní postupy posuzování shody mají být použity a na které konkrétní třídy vybraných zařízení smějí být aplikovány.

5. K podstatné změně ve vyhlášce dochází v oblasti požadavku na správné posuzování shody, resp. prokazování toho, že osoba provádějící posuzování shody, ať už se jedná o autorizovanou nebo akreditovanou osobu či výrobce, dovozce nebo provozovatele, musí zajišťovat nebo splňovat jisté požadavky, aby bylo průkazné a bylo dosaženo toho, že posuzování shody bude prováděno v odpovídající kvalitě, s požadovanou odborností, s dostatečně kvalitním vybavením a ve správném rozsahu. Toho je dosahováno nově stanovením rámcových požadavků na osoby provádějící posuzování shody a tyto požadavky jsou stanoveny coby předpoklad pro akreditaci, která je nově pro osoby posuzující shodu vyžadována. Jedná se rovněž o předpoklady, které jsou nově posuzovány a vyžadovány při vydávání závazného stanoviska SÚJB pro autorizaci konkrétních osob pro posuzování shody.

6. Další oblasti změn jsou dotčeny zejména přílohy vyhlášky, a to v konkrétních oblastech technických požadavků, kde dochází upřesňování jednotlivých požadavků, dále v konkrétních postupech posuzování shody, kdy jsou zaváděny dílem nové postupy posuzování shody, např. pro posuzování shody částí vybraných zařízení provozovatelem. Zároveň dochází i k určitým změnám ve stávajících postupech posuzování shody tak, jak je vyžaduje praxe. V neposlední řadě lze zmínit přechodné období pro získání akreditace osob posuzující shodu. Ta dosud nebyla vyžadována tímto způsobem a v tomto rozsahu, je tedy stanovováno rok a půl trvající přechodné období od nabytí účinnosti vyhlášky. Toto období lze považovat za dostatečně dlouhé na to, aby si osoby posuzující shodu obstaraly všechny potřebné náležitosti, a zároveň jsou jím zohledněny kapacity Českého institutu pro akreditaci tak, aby nedošlo k jeho přetížení. Ostatně v jaderné oblasti se jedná o jednotky autorizovaných osob, respektive osob posuzujících shodu, ovšem jejich odbornost a oblast působnosti je velmi technicky náročná, což se projevuje i v postupech při akreditaci.

2. Zhodnocení platného právního stavu

Vyhláška č. 358/2016 Sb. je prováděcím právním předpisem zejména k § 57, 58 a 59 atomového zákona. V těchto ustanoveních atomový zákon upravuje oblast tzv. technické bezpečnosti, to znamená požadavků na vybraná zařízení, která mají zvláště významný dopad na zajišťování jaderné bezpečnosti, neboť se podílejí na plnění bezpečnostních funkcí. V jaderných zařízeních mají tato vybraná zařízení klíčový význam, neboť jejich správná funkce a správné naplnění požadovaných charakteristik přispívá, k zajištění jaderné bezpečnosti. Vyhláška stanoví nejen technické požadavky na některé typy těchto vybraných zařízení, ale zejména, v návaznosti na atomový zákon, upravuje způsob, jakým je v průběhu návrhu, výroby, montáže a uvádění do provozu těchto vybraných zařízení posuzována shoda těchto zařízení s technickými požadavky, které jsou na ně kladeny.

Toto posuzování shody provádí akreditované osoby, autorizované osoby, popřípadě výrobce či dovozce těchto vybraných zařízení. Vyhláška stanoví nejen rozsah, ale i způsoby posuzování shody v závislosti na tzv. bezpečnostních třídách, do kterých jsou vybraná zařízení zařazena. V neposlední řadě upravuje vyhláška takzvané prověřování technické bezpečnosti či shody, což

znamená, že v situaci, kdy jsou již vybraná zařízení používána v rámci provozu jedeného zařízení, musí být soustavně posuzován stav jejich trvalé shody s technickými požadavky. Vyhláška je typicky technickým předpisem ve smyslu příslušných právních předpisů EU a jako taková byla i notifikována a úspěšně prošla notifikační procedurou již v roce 2016. Od nabytí své účinnosti, která navazuje na historické předobrazy této vyhlášky, které upravovaly technickou bezpečnost již v minulosti, dochází k postupnému odhalování různých potřeb zlepšení právní úpravy, jejího zefektivnění či doplnění, a to zejména v návaznosti na poznatky z praxe a potřeby dané různými kauzami souvisejícími s nedostatky a vadami vybraných zařízení, ať už se jednalo o nedostatky v rámci testování těchto vybraných zařízení, prověřování jejich bezpečnosti nebo i posuzování shody. Na základě těchto poznatků z praxe je nezbytné v současné době vyhlášku v několika ohledech doplnit. Dále v návaznosti na novelu atomového zákona č. 83/2025 Sb. dochází k rozšíření některých institutů, ke zmírnění některých požadavků v případě částí vybraných zařízení a rovněž k otevření řady nových možností souvisejících se zapojením provozovatele vybraného zařízení do postupů posuzování shody. Stávající právní stav je většinou vyhovující, ovšem novela je vyžadována zejména potřebou adaptovat právní úpravu nadcházející nové projekty v oblasti jaderné energetiky, které přinášejí celou řadu nových postupů, dříve nepoužívaných, a současně také nové technologie, zahrnující jiné přístupy k vybraným zařízením. Vstávající právní stav je tedy v současné době vyhovující, ale je nezbytné i s ohledem na budoucí potřeby aktuální vyhlášku upravit a novelizovat tak, aby byla aplikovatelná i v nadcházejících letech a přispívala k zajištění úrovně technické bezpečnosti a tím i jaderné bezpečnosti.

3. Zhodnocení souladu návrhu právního předpisu s ústavním pořádkem a ostatními součástmi právního řádu České republiky.

Návrh právního předpisu je v souladu s ústavním pořádkem a ostatními součástmi právního řádu České republiky a vychází ze zásad pro formulování prováděcích právních předpisů, s plným respektem k výhradě zákona.

4. Zhodnocení souladu návrhu právního předpisu se závazky vyplývajícími pro Českou republiku z jejího členství v Evropské unii.

Vyhláška, ani její původní verze, se přímo nedotýkají práva EU či EURATOMu.

5. Zhodnocení souladu návrhu právního předpisu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

Navrhovaná právní úprava je v souladu s mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána a které se týkají jaderné bezpečnosti, radiační ochrany, nakládání s radioaktivními odpady a nešíření jaderných zbraní.

6. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad návrhu právního předpisu na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty.

Navrhovaná právní úprava s ohledem na svůj charakter nemá negativní hospodářský ani finanční dopad na státní rozpočet ani ostatní veřejné rozpočty.

7. Odůvodnění případného návrhu, aby Poslanecká sněmovna vyslovila s návrhem právního předpisu souhlas již v prvním čtení.

Není relevantní.

8. Odůvodnění případného návrhu, aby navrhovaná právní úprava nabyla účinnosti k jinému dni než k 1. lednu nebo k 1. červenci kalendářního roku.

Účinnost novely vyhlášky č. 358/2016 Sb. je stanovena na 1. února 2026. Takto stanovené datum nabytí účinnosti je nezbytné z toho důvodu, že vyhláška podléhá technické notifikaci, kde je tříměsíční notifikační lhůta, po kterou by daný návrh právního předpisu neměl být publikován. Z důvodu dokončení prací na návrhu vyhlášky v průběhu září by notifikační lhůta doběhla až někdy na přelomu roku 2025 a 2026. Zároveň je však nevhodné stanovit účinnost až na 1. 7. 2026, protože v současné době již na straně adresátů povinností podle této vyhlášky intenzivně probíhají práce na přípravě dokumentace k povolování nových jaderných zařízení v ČR, tudíž odklad o další téměř půlrok by vedl ke zdržení prací nebo nutnosti vytvářet dokumentaci, která by byla následně opět měněna. Navržené nabytí účinnosti tak respektuje ustanovení § 9 odst. 3 a odst. 5 zákona č. 222/2016 Sb., o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv a o tvorbě právních předpisů vyhlášených ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv i nabytí účinnosti novely atomového zákona (zákon č. 83/2025 Sb.).

9. Odůvodnění jednotlivých ustanovení návrhu právního předpisu; odůvodnění obsahuje vysvětlení jejich účelu a nezbytnosti, popis právních norem v nich obsažených a z nich vyplývajících práv a povinností.

Viz zvláštní část tohoto odůvodnění.

10. Zhodnocení, zda návrh právního předpisu neobsahuje ustanovení, které by bylo svou povahou technickým předpisem podle právního předpisu upravujícího technické požadavky na výrobky, a informace o splnění oznamovací povinnosti podle tohoto právního předpisu.

Návrh se novelizací dotýká ustanovení, které by mohla svojí povahou být technickým předpisem. Novelizovaná vyhláška stanovuje postupy, jak zajistit shodu s technickými požadavky uvedenými v příloze, jakož i postupy posuzování shody, které je předpokladem pro uvedení výrobku (vybraných zařízení v jaderné oblasti) do provozu. většiny těchto ustanovení se novela dotýká, včetně požadavků uvedených v přílohách. jako technický předpis byla novela notifikována EK a členskými zeměmi EU.

11. Informaci o konzultaci návrhu právního předpisu s Evropskou centrální bankou a výsledku konzultace, podléhá-li návrh právního předpisu takové konzultaci.

Není relevantní.

12. Předpokládaný dopad návrhu právního předpisu, zejména.

12.1. Dopad na práva a povinnosti fyzických a právnických osob.

Návrhem vyhlášky nedochází k dopadům na práva a povinnosti fyzických a právnických osob.

12.2. Dopad na podnikatelské prostředí České republiky.

Návrh se k podnikatelskému prostředí nevztahuje. Dopadá jak na podnikatele, tak na osoby nepodnikající. Z hlediska možné zátěže na podnikatele je třeba uvést, že návrh nepřináší nové povinnosti, pouze stávající úpravu v tomto směru zpřesňuje, popř. reformuluje ve směru vyšší srozumitelnosti a jednoznačnosti. V několika případech, např. u požadavků na způsoby posuzování shody, naopak dochází k vypouštění podrobností některých požadavků a potenciálnímu snížení zátěže.

12.3. Zhodnocení, zda návrhem právního předpisu není zakládána veřejná podpora.

Návrh tuto oblast neupravuje, je z tohoto hlediska zcela neutrální.

12.4. Sociální dopad, včetně dopadu na specifické skupiny obyvatel, především na osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny.

Návrh tuto oblast neupravuje, je z tohoto hlediska zcela neutrální.

12.5. Dopad na rovnost mužů a žen, upravuje-li návrh právního předpisu postavení fyzických osob nebo se tohoto postavení dotýká.

Návrh tuto oblast neupravuje, je z tohoto hlediska zcela neutrální.

12.6. Dopad na životní prostředí.

Návrh vyhlášky nebude mít vliv na životní prostředí. Jeho účelem je úprava požadavků na vybraná zařízení a posuzování a prověřování shody s nimi při činnostech v oblasti využívání jaderné energie a ionizujícího záření. Vliv na životní prostředí může být okrajově velmi vzdálený a nepřímý, s ohledem na charakter požadavků, které mají za cíl posílit bezpečnost při těchto činnostech, však vždy pozitivní.

12.7. Dopad na ochranu práv dětí.

Návrh vyhlášky nebude mít vliv na ochranu práv dětí.

12.8. Dopad na bezpečnost nebo obranu státu.

Návrh tuto oblast neupravuje, je z tohoto hlediska zcela neutrální.

12.9. Dopad ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů.

Navrhovaná právní úprava se netýká ochrany osobních údajů, a proto není ani hodnocen soulad se zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, a také s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/679, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů). Návrh vyhlášky nezvyšuje množství zpracovávaných osobních údajů ani nemění způsob nakládání s nimi.

13. Zhodnocení korupčních rizik návrhu právního předpisu.

Navrhovaná právní úprava neobsahuje žádné ustanovení, které by bylo předmětem korupčního rizika. Podrobnosti zákonem stanovených povinností jsou formulovány nezávisle, objektivně a bez potenciálu zjednání jakýchkoliv výhod.

14. Odůvodnění případné navrhované odchylky v postupu projednání návrhu právního předpisu.

Není relevantní.

15. Informace dle zákona o regulaci lobbování

Během přípravy návrhu v období po nabytí účinnosti zákona o regulaci lobbování nedocházelo k jednáním majícím povahu lobbování.

II. Zvláštní část

K čl. I (Změna vyhlášky o požadavcích na zajišťování kvality a technické bezpečnosti a posouzení a prověřování shody vybraných zařízení)

K úvodní věta

Úvodní věta vyhlášky, resp. odkaz na prováděná ustanovení atomového zákona, je modifikována v souladu s novelizací atomového zákona zákonem č. 83/2025 Sb., již došlo k posunu v číslování příslušných odstavců.

K § 1 písm. j)

Novela doplňuje do výčtu nové závěrečné ustanovení, proto je formálně upravován také výčet v předchozích bodech výčtu.

K § 1 písm. k)

Novela doplňuje do výčtu nové závěrečné ustanovení, proto je formálně upravován také výčet v předchozích bodech výčtu.

K § 1 písm. l)

Novela doplňuje do výčtu nové závěrečné ustanovení, a to v návaznosti na novelu atomového zákona č. 83/2025 Sb., kterou došlo k doplnění nových požadavků a souvisejícího zmocňovacího ustanovení. Novelizovaná vyhláška má nově stanovovat východiska pro vydání závazného stanoviska SÚJB k provedení autorizace osoby pro posuzování shody v jaderné oblasti.

K § 2 písm. c)

Ustanovení § 16 odst. 7 stanovuje povinnosti provedení konečného posouzení vybraného zařízení po opravě nebo zpětné montáži po opravě a po provedení změny. Je tedy nezbytné definovat pojem „oprava vybraného zařízení“ a odlišit jej od pojmu „údržba vybraného zařízení“, protože po provedení údržby vybraného zařízení není konečné posouzení vyžadováno. Absence definic by mohla v praxi vést k matení těchto dvou institutů a s nimi spojených požadavků, neboť hranice mezi nimi bývá v některých případech neostrá (v zájmu údržby bývá nezřídka nutno provést opravu).

S těmito pojmy rovněž pracuje zákon č. 250/2021 Sb., o bezpečnosti práce v souvislosti s provozem vyhrazených technických zařízení a o změně souvisejících zákonů, a proto je nutné je pro účely této vyhlášky jejich definice legislativně upravit.

K § 2 písm. d)

Ustanovení § 16 odst. 7 stanovuje povinnosti provedení konečného posouzení vybraného zařízení po opravě nebo zpětné montáži po opravě a po provedení změny. Je tedy nezbytné definovat pojem „oprava vybraného zařízení“ a odlišit jej od pojmu „údržba vybraného zařízení“, protože po provedení údržby vybraného zařízení není konečné posouzení vyžadováno. Absence definic by mohla v praxi vést k matení těchto dvou institutů a s nimi spojených požadavků, neboť hranice mezi nimi bývá v některých případech neostrá (v zájmu údržby bývá nezřídka nutno provést opravu).

S těmito pojmy rovněž pracuje zákon č. 250/2021 Sb., o bezpečnosti práce v souvislosti s provozem vyhrazených technických zařízení a o změně souvisejících zákonů, a proto je nutné je pro účely této vyhlášky jejich definice legislativně upravit.

K § 4 odst. 4 písm. b)

Novela upravuje textaci v souvislosti s vyhláškou č. 21/2017 Sb., o zajišťování jaderné bezpečnosti jaderného zařízení. Dosavadní text vyhlášky vystihoval proces „sledování a hodnocení živostnosti“ nepřesně, opisem, zatímco atomový zákon i vyhláška č. 21/2017 Sb. v této souvislosti hovoří o „řízeném stárnutí“.

K § 4 odst. 4 písm. e)

Změna je prováděna k zajištění, aby části vybraného zařízení byly definovány již ve fázi návrhu vybraného zařízení a bylo tak možné identifikovat příslušné postupy posouzení shody dle § 15 odst. 2, případně definovat jiné postupy posouzení shody ve smyslu § 12 odst. 6 vyhlášky. Původně uvedená „kritéria přijatelnosti pro zajišťování kvality“ jsou pokryta již předchozími pododstavci.

K § 5 odst. 1

Změna textu vyhlášky (doplnění slova „části“ vybraného zařízení) je prováděna v návaznosti na novelu atomového zákona zákonem č. 83/2025 Sb., která rozšířila institut zajišťování kvality a posuzování shody rovněž na části vybraných zařízení.

K § 5 odst. 2 písm. d)

Změna textu vyhlášky (doplnění slova „části“ vybraného zařízení) je prováděna v návaznosti na novelu atomového zákona zákonem č. 83/2025 Sb., která rozšířila institut zajišťování kvality a posuzování shody rovněž na části vybraných zařízení.

K § 5 odst. 2 písm. g)

Vzhledem k charakteru výroby vybraného zařízení nově uvedeného v § 12 odst. 3 písm. e) vyhlášky, je požadavek zbytečně zatěžující. V zájmu snížení této zátěže je do vyhlášky vkládána výjimka pro vybrané zařízení, kterým je pokrytí palivového elementu a konstrukce palivového souboru.

K § 5 odst. 3 písm. b)

Jazykové upřesnění výčtu. Dokumentace pro výrobu bývá v praxi odlišná od dokumentace pro montáž, zatímco dosavadní text vyvolával dojem, že má jít o dokumentaci pokrývající oba typy činností (a na jinou se požadavek nevztahuje).

K § 6

Změna textu vyhlášky (doplnění slova „části“ vybraného zařízení) je prováděna v návaznosti na novelu atomového zákona zákonem č. 83/2025 Sb., která rozšířila institut zajišťování kvality a posuzování shody rovněž na části vybraných zařízení.

K § 6 odst. 1

Změna textu vyhlášky (doplnění slova „části“ vybraného zařízení) je prováděna v návaznosti na novelu atomového zákona zákonem č. 83/2025 Sb., která rozšířila institut zajišťování kvality a posuzování shody rovněž na části vybraných zařízení.

K § 6 odst. 1 písm. a)

Změna textu vyhlášky (doplnění slova „části“ vybraného zařízení) je prováděna v návaznosti na novelu atomového zákona zákonem č. 83/2025 Sb., která rozšířila institut zajišťování kvality a posuzování shody rovněž na části vybraných zařízení.

K § 6 odst. 2

Změna textu vyhlášky (doplnění slova „části“ vybraného zařízení) je prováděna v návaznosti na novelu atomového zákona zákonem č. 83/2025 Sb., která rozšířila institut zajišťování kvality a posuzování shody rovněž na části vybraných zařízení.

K § 6 odst. 2 písm. b)

Změna textu vyhlášky (doplnění slova „části“ vybraného zařízení) je prováděna v návaznosti na novelu atomového zákona zákonem č. 83/2025 Sb., která rozšířila institut zajišťování kvality a posuzování shody rovněž na části vybraných zařízení.

K § 6 odst. 2 písm. d)

Změna textu vyhlášky (doplnění slova „části“ vybraného zařízení) je prováděna v návaznosti na novelu atomového zákona zákonem č. 83/2025 Sb., která rozšířila institut zajišťování kvality a posuzování shody rovněž na části vybraných zařízení.

K § 7 odst. 1 písm. f)

Oprava tiskové chyby ve vyhlášce.

K § 7 odst. 1 písm. g)

Novela doplňuje do výčtu nové závěrečné ustanovení, proto je formálně výčet upravován také v předchozích bodech výčtu.

K § 7 odst. 1 písm. h)

Novela doplňuje do výčtu nové závěrečné ustanovení, proto je formálně výčet upravován také v předchozích bodech výčtu.

K § 7 odst. 1 písm. i)

Zejména pro proces provozu vybraného zařízení, kdy může docházet k různým druhům změn vybraného zařízení, je nutné upřesnit požadavek na posouzení shody změny vybraného zařízení v závislosti na jejím rozsahu. Zásah do návrhu vybraného zařízení je zpravidla natolik závažný, že ovlivňuje rozsah a způsob plnění technických požadavků vybraného zařízení a potenciálně i technickou bezpečnost. Posouzení shody je v tomto případě autoritativním postupem, jak prověřit, že změna v návrhu byla realizována v dostatečné kvalitě a s ohledem na legální požadavky na vybrané zařízení.

K § 7 odst. 2

Vzhledem k charakteru vybraného zařízení nově uvedeného v § 12 odst. 3 písm. e) vyhlášky, by byly požadavky odstavce 1 zbytečně zatěžující, popř. i neproveditelné. V zájmu snížení této zátěže a zachování aplikovatelnosti právní úpravy je do vyhlášky vkládána výjimka pro vybrané zařízení, kterým je pokrytí palivového elementu a konstrukce palivového souboru.

K § 8 odst. 1 písm. c)

Reference k uvedeným kategoriím tlakových zařízení je odstraněna z důvodu požadavku na uplatňování procesu řízeného stárnutí ve smyslu § 49 odst. 1 atomového zákona a vyhlášky č.

21/2017 Sb., který se vztahuje na všechna vybraná zařízení. Dosavadní textace je tedy zavádějící, když omezuje složky tohoto procesu jen na některé kategorie vybraných zařízení.

K § 8 odst. 1 písm. d)

Reference k uvedeným kategoriím tlakových zařízení je odstraněna z důvodu požadavku na uplatňování procesu řízeného stárnutí ve smyslu § 49 odst. 1 atomového zákona a vyhlášky č. 21/2017 Sb., který se vztahuje na všechna vybraná zařízení. Dosavadní textace je tedy zavádějící, když omezuje složky tohoto procesu jen na některé kategorie vybraných zařízení.

K § 11 odst. 1

Doplnění textu v návaznosti na úpravu odst. provedenou v § 7 odst. 1 písm. i) vyhlášky.

K § 12 odst. 3 písm. c)

Novela doplňuje do výčtu nové závěrečné ustanovení, proto je formálně výčet upravován také v předchozích bodech výčtu.

K § 12 odst. 3 písm. d)

Novela doplňuje do výčtu nové závěrečné ustanovení, proto je formálně výčet upravován také v předchozích bodech výčtu.

K § 12 odst. 3 písm. e)

Doplněno z důvodu dosavadní absence legislativního požadavku na rozsah a způsob posouzení shody tohoto vybraného zařízení. Přestože je pokrytí palivového elementu a konstrukce palivového souboru klíčovým vybraným zařízením pro zajišťování jaderné bezpečnosti a plnění základních bezpečnostních funkcí, až dosud nebylo toto zařízení zahrnuto mezi ta, u nichž je autoritativní posouzení shody s technickými požadavky požadováno. V praxi tak vznikala nežádoucí situace, že komponenty tvořící podstatu jaderného zařízení nebyly zhodnoceny a neprováděl se nad nimi kvalitativní dohled. To by mohlo mít nežádoucí dopady na bezpečnost, zejména u nových typů paliv a jaderných zařízení.

K § 12 odst. 4

Úprava v zájmu vyšší srozumitelnosti textu. jeho pochopení činilo dosud v praxi značné problémy.

K § 12 odst. 6

Účelem navržené změny testu je zamezení používání samostatně navrhovaných částí vybraných zařízení, protože požadavky na část vybraného zařízení musejí logicky vycházet z vlastního návrhu vybraného zařízení, tak aby jednotlivé části tvořily konzistentní celek a byly kompatibilní. Dále je třeba upřesnit využívání samostatně vyráběných částí vybraného zařízení nebo částí montovaných po výrobě, u kterých není návrhem požadováno posouzení shody podle novelizované vyhlášky tak, aby je nebylo možné využívat na vybraných zařízeních bezpečnostní třídy 1, což stávající úprava umožňuje v případě skupiny vybraných zařízení uvedených v § 12 odst. 3 písm. a) vyhlášky. Připuštění tohoto postupu pro bezpečnostní třídu 1 představuje značné riziko pro jadernou bezpečnost.

Konec textu návětí a nové pododstavce doplňují konkrétní rozsah posouzení shody provozovatelem vybraného zařízení a podmínky, za kterých může provozovatel vybraného zařízení provádět posouzení shody podle § 58 odst. 2 písm. d) atomového zákona. Vyhláška zde reaguje na novu možnost posuzování shody samotným provozovatelem, jež byla zavedena novelou č. 83/2025 Sb. Cíleně je volen restriktivní rozsah dotčených vybraných zařízení a nový postup posouzení shody, dále v detailu rozvedený v příloze vyhlášky.

K § 12 odst. 6 písm. a)

Konec textu vět a nové pododstavce doplňují konkrétní rozsah posouzení shody provozovatelem vybraného zařízení a podmínky, za kterých může provozovatel vybraného zařízení provádět posouzení shody podle § 58 odst. 2 písm. d) atomového zákona. Vyhláška zde reaguje na novu možnost posuzování shody samotným provozovatelem, jež byla zavedena novelou č. 83/2025 Sb. Cíleně je volen restriktivní rozsah dotčených vybraných zařízení a nový postup posouzení shody, dále v detailu rozvedený v příloze vyhlášky.

K § 12 odst. 6 písm. b)

Konec textu vět a nové pododstavce doplňují konkrétní rozsah posouzení shody provozovatelem vybraného zařízení a podmínky, za kterých může provozovatel vybraného zařízení provádět posouzení shody podle § 58 odst. 2 písm. d) atomového zákona. Vyhláška zde reaguje na novu možnost posuzování shody samotným provozovatelem, jež byla zavedena novelou č. 83/2025 Sb. Cíleně je volen restriktivní rozsah dotčených vybraných zařízení a nový postup posouzení shody, dále v detailu rozvedený v příloze vyhlášky.

K § 12 odst. 8

Textová úprava v návaznosti na novelizaci atomového zákona, která zavádí možnost posouzení shody širším okruhem osob. Ustanovení je proto zobecnováno.

K § 12 odst. 9

Zajištění, aby způsob provedení posouzení shody samostatně dodávané bezpečnostní výstroje zohledňoval způsob provedení posouzení shody vybraného zařízení, které tato výstroj chrání. Tímto způsobem bude zajištěna odpovídající kvalita výstroje a její kompatibilita s vybraným zařízením.

K § 12 odst. 10

Nový odstavec 10 v souladu s novelou atomového zákona sjednocuje přístup k jednotlivým postupům posouzení shody různými typy osob, které posouzení shody provádějí. S využitím mezinárodně uznávaných (i českých) technických požadavků na odbornou způsobilost a nezávislost osob provádějících posuzování shody bude dosaženo obdobné úrovně kvality posouzení a také výsledně i odpovídající úrovně bezpečnosti. Text odstavce odkazuje na konkrétní části a přílohy vyhlášky, které jsou z těchto hledisek nepominutelné a musí být v zájmu zajištění bezpečnosti požadovanou úrovní kvality dotčeny.

K § 12 odst. 11

Nový odstavec 11 doplňuje požadavky na adekvátní úroveň kvality při posuzování shody dle odstavce 10. Kvalita musí být nejen fakticky zajištěna, ale je nutné, aby bylo oficiálně posouzeno a schváleno, že tomu tak skutečně je. Tuto roli může odpovídajícím způsobem zajistit toliko akreditace, prováděná oficiálním akreditačním orgánem. Tak bude ochrana veřejného zájmu nejen formální, ale také prakticky naplňována.

K § 12 odst. 12

Nový odstavec 12 navazuje na nové zmocnění v atomovém zákoně a stanovuje, co je podmínkou pro kladné závazné stanovisko pro udělení autorizace v jaderné oblasti. SÚJB bude brát ohledy zejména na podmínky pro posuzování shody, jak jsou uvedeny nově v odstavcích 10 a 11, a subjekt žádající o autorizaci je musí naplnit, neboť jen tak bude zajištěna požadovaná úroveň následného posuzování shody.

K § 13 odst. 1

Změna textu vyhlášky (doplnění slova „části“ vybraného zařízení) je prováděna v návaznosti na novelu atomového zákona zákonem č. 83/2025 Sb., která rozšířila institut zajišťování kvality a posuzování shody rovněž na části vybraných zařízení.

K § 13 odst. 2

Změna textu vyhlášky (doplnění slova „části“ vybraného zařízení) je prováděna v návaznosti na novelu atomového zákona zákonem č. 83/2025 Sb., která rozšířila institut zajišťování kvality a posuzování shody rovněž na části vybraných zařízení.

K § 13 odst. 3

Změna textu vyhlášky (doplnění slova „části“ vybraného zařízení) je prováděna v návaznosti na novelu atomového zákona zákonem č. 83/2025 Sb., která rozšířila institut zajišťování kvality a posuzování shody rovněž na části vybraných zařízení.

K § 14 odst. 2 písm. b)

Změna textu reaguje na rozšíření okruhu osob provádějící posouzení shody, které bylo provedeno již novelou atomového zákona zákonem č. 83/2025 Sb. Namísto doplnění výčtu o „provozovatele“ je volena jednodušší cesta jeho zobecnění.

K § 15 odst. 2

Změny v § 15 odst. 2 jsou vedeny snahou odstupňovat požadavky na jednotlivé postupy posuzování shody částí vybraného zařízení v souladu s kategoriemi dotčených vybraných zařízení. Dosavadní praxe ukazuje, že některé postupy jsou nadbytečně náročné, zejm. pro vybraná zařízení, resp. jejich části, zařazená v bezpečnostní třídě 3.

Rovněž je zohledňována novinka spočívající v posuzování shody samotným provozovatelem vybraného zařízení. V této situaci stanoví vyhláška specificky postup, rovněž v příloze vyhlášky, tak, aby nebyl diskreditován princip nezávislosti posuzování shody a byla zajištěna jeho odpovídající kvalita.

K § 16 odst. 2

Upřesnění rozsahu prověřování shody, které je ve stávající úpravě nedostatečně vztaženo pouze na provádění činností podle dokumentace pro provoz jaderného zařízení schvalované SÚJB (program provozních kontrol). V praxi je nutné (a již k tomu dochází) prověřování shody provádět rovněž podle programu preventivní údržby. Současně je touto změnou dosažen i soulad s vyhláškou č. 21/2017 Sb., která k problému přistupuje obdobně.

K § 16 odst. 6

Nutné úpravy textu související se změnou § 15 odst. 2 vyhlášky.

K přílohy č. 1 až č. 4 a č. 6 až č. 8

Změny v přílohách vyhlášky reagují jednak na změny provedené v samotné vyhlášce a dále jsou reakcí na zkušenosti s jejím používáním. Byly zobecněny požadavky týkající se zvláštních procesů, např. požadavky dříve se týkající svařování jsou nyní obecně vedeny jako zvláštní procesy či nerozebíratelné spoje, s tím jsou spojeny i požadavky na kvalifikaci postupů či certifikaci pracovníků - např. otevření těchto požadavků směrem k jiným certifikačním schématům s ohledem na nové zdroje. V přílohách dochází také k většímu množství formálních úprav s cílem zohlednit důslednou implementaci „částí vybraných zařízení“ do textu vyhlášky. Z legislativně technického hlediska dochází v některých případech k nahrazení celého textu přílohy, protože provádění dílčích novelizačních formou jednotlivých novelizačních bodů by činilo novelu nepřehlednou.

K čl. II (Přechodná ustanovení)

K čl. II bod 1

Vyhláška stanovuje 18ti měsíční přechodné období pro získání akreditace pro potřeby zajištění odbornosti a dalších požadavků při posuzování shody. Tato doba se jeví být (po konzultacích s dotčenými osobami a ČIA, jakožto oficiální akreditační autoritou) dostatečná ke splnění všech potřebných formálních předpokladů, a zároveň poskytuje dostatečný čas ČIA, aby mohla provést přípravu a celý proces. Jsou přitom zohledňovány její stávající kapacity a okolnost, že adresátů této povinnosti jsou jednotky osob. Současně nedochází k neúměrnému oddálení plnění tohoto požadavku v čase, které by mohlo mít negativní dopady na bezpečnost.

K čl. II bod 2

V zájmu právní jistoty a ve shodě s obvyklými legislativními postupy je zakotven výslovně princip dokončení započatého posuzování shody dle dosavadních právních předpisů. Takový postup usnadní autorizovaným osobám i subjektům žádajícím o posouzení efektivní plánování jejich činnosti při zachování potřebné úrovně bezpečnosti.

K čl. III (Společné ustanovení)

Vyhláška byla notifikovaná jako technický předpis, neboť stanovuje podrobnosti požadavků, které se dotýkají technických požadavků na výrobky a jejich volného pohybu.

K čl. IV (Účinnostní ustanovení)

Účinnost novely vyhlášky č. 358/2016 Sb. je stanovena na 1. února 2026. Takto stanovené datum nabytí účinnosti je nezbytné z toho důvodu, že vyhláška podléhá technické notifikaci, kde je tříměsíční notifikační lhůta, po kterou by daný návrh právního předpisu neměl být publikován. Z důvodu dokončení prací na návrhu vyhlášky v průběhu září by notifikační lhůta doběhla až někdy na přelomu roku 2025 a 2026. Zároveň je však nevhodné stanovit účinnost až na 1. 7. 2026, protože v současné době již na straně adresátů povinností podle této vyhlášky intenzivně probíhají práce na přípravě dokumentace k povolování nových jaderných zařízení v ČR, tudíž odklad o další téměř půlrok by vedl ke zdržení prací nebo nutnosti vytvářet dokumentaci, která by byla následně opět měněna. Navržené nabytí účinnosti tak respektuje ustanovení § 9 odst. 3 a odst. 5 zákona č. 222/2016 Sb., o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv a o tvorbě právních předpisů vyhlášených ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv i nabytí účinnosti novely atomového zákona (zákon č. 83/2025 Sb.).